

2020.

VIZUÁLIS KULTÚRA

TANTERV

1-4. ÉVFOLYAM

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Vizuális kultúra

Helyi tantárgyi tanterv

1-4. évfolyam

A tantárgy órakerete:

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi alapóraszám	
			évi	heti
1.	2	68	68	2
2.	2	68	68	2
3.	2	68	68	2
4.	1	34	34	1

Jogszabályi háttér: A Kormány 5/2020. (I.31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet módosításáról

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Tantárgyi bevezető

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. A tantárgy kulcsszerepet játszik a tanulók érzelmi fejlesztésében, mely az őket körülvevő világhoz való pozitív érzelmi viszonyulásuk kialakításának fontos eszköze. Ennek eredményeként elérendő cél, hogy a tanulók a magyar kultúrára büszkék legyenek, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. További fontos cél, hogy a tanulók ismerjék meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt. Váljanak nyitottá a régmúlt korok, illetve az őket körülvevő XXI. század művészeti jelenségek befogadására.

A vizuális kultúra tantárgy tartalmát három részterület, a képzőművészet, a vizuális kommunikáció és a tárgy- és környezetkultúra képezi.

A vizuális nevelés szempontjából a képzőművészet részterület az ábrázoló és kifejező szándékú, esetleg művészi élményt nyújtó képalkotással, illetve befogadással foglalkozik, a tárgy- és környezetkultúra részterület az ember tervezett tárgyi és épített környezetét jelenti, a vizuális kommunikáció pedig képekben, gyakran kép és szöveg egységében megjelenő, eleve kommunikációs célú képalkotással foglalkozik. E részterületek tartalmi elemei különböző hangsúllyal, de minden iskolaszakasban jelen vannak a tantervi követelményekben. A Nat alapelvei alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlatközpontúsága a vizuális megismerés, a közvetlen tapasztalatszerzés, az elemző-szintetizáló gondolkodás egységében értelmezendő, és a tanulók ténylegesen megvalósuló alkotó munkáját szolgálja.

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

A vizuális fejlesztés legfontosabb célja adott iskolaszakaszokban az életkornak megfelelő szinteken játékos, kreatív szemlélet kialakítása és alkalmazása.

Fontos cél továbbá a minél szélesebb körű anyaghasználat, az alkotó tevékenységen keresztül a kéz finom motorikájának fejlesztése, a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása, a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának a kialakítása. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, s végül majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. Jelen korunk jellemző képkészítési lehetőségeit is figyelembe véve további cél a vizuális kommunikáció digitális kultúrához is köthető mindennapi formáinak, illetve az épített környezet és a tárgyi világnak a vizsgálata, valamint a környezetalakítás tudatosságának fejlesztése. A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszthető és gyakorolható. A tanulók kreativitása az örömteli, kísérletező, az élményekben gazdag, alkotó tevékenység közben bontakozhat és teljesezhet ki, mely mind az egyén, mind pedig a közösség alkotó energiáinak a motorja lehet.

Lényeges elem mindezekben a motiváció kialakítása az önmagát folytonosan építő, alkotói magatartás megteremtésére és a folyamatos önművelésre. Ezzel összefüggésben fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működnie a tanulók fejlesztése során. A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos eleme, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás érzelmeket gazdagító, empátiát, intuíciót és minőségérzéklet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik. A vizuális kultúra tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: Ahogyan a kisgyermekkorban a megismerés alapvető eszköze a vizualitás, úgy a későbbi tanulási folyamatban is meghatározó szerepe van a vizuálisan nyerhető információk feldolgozásának. A vizuális megfigyelés, a belső képalkotás, a vizuális elemzés, összehasonlítás, esetleg a tapasztalatok, a következtetések vizuális megjelenítése – kiváltképp a digitális kor vizuális dominanciája miatt – az információszerzés, a tanulás feltétele. A vizuális információszerzés rutinja különösen fontos az önálló tanulás szempontjából. A vizuális gondolkodás ugyanakkor nemcsak az információszerzést, hanem az információk feldolgozását és a gondolkodási folyamatokat is ösztönözheti, segítséget nyújtva különböző tanulási stílusok és stratégiák megtalálásában. Miközben a vizuális kultúra tantárgy változatos

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

tevékenységei és fejlesztési technikái más műveltségi területeket is támogathatnak, olyan tanulási motivációt jelentenek, melyek érdekesebbé, izgalmasabbá és sikeresebbé tehetik a tanulók számára a tanulást.

Kommunikációs kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és használják a vizuális kommunikáció lehetőségeinek minél szélesebb skáláját. A digitális eszköz-használat – a kommunikációs csatornák átalakításával – folyamatosan hatást gyakorol a kommunikáció domináns formáira és minőségére. A vizuális kommunikációs formák értelmezése, értő és felelős használata – ami a vizuális kultúra tantárgy keretében fejleszthető leginkább – a mindennapi életben is elengedhetetlen. A vizuális kultúra a művészeti nevelés olyan átfogó megközelítésére törekszik, melynek keretében sokféle önkifejezési forma (vizuális megjelenítés, beszéd, mozgás) gyakorlására van mód, ami a kommunikációs lehetőségek körét is tágítja.

A digitális kompetenciák: A digitális kor, amelyben élünk, nagyrészt vizuális kommunikációs formákat használ, ezért a vizuális kultúra tantárgynak is alapvető feladata, hogy segítse a digitális médiumok használatát, mind a közlés, mind a befogadás képességeinek fejlesztésével. A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, és életkori sajátosságaiknak megfelelően lehetőséget kapnak arra, hogy az egy-egy tananyagrészt produktumként digitális formában készítsék el. Ezáltal megtanulják, hogy hogyan érdemes alkotó folyamatba építeni az elérhető és összegyűjthető információkat, és hogyan lehet felhasználni a technikai lehetőségeket. A digitális technika lehetőségeinek előre nem látható fejlődési iránya miatt legfontosabb éppen a változásokra reagálni tudó tanulói személyiség fejlesztése.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A megismerési folyamatok fontos eleme a vizuális megfigyelés. A vizualitás a belső képalkotásnak, majd az ismeretszerzésnek és a magasabb szintű gondolkodási folyamatoknak is sajátos eszköze. A vizuális kultúra tanulása során mind a szabad alkotásban, mind az egyszerű tervezési feladatokban a problémamegoldó gondolkodást gyakorolhatja a tanuló. Minden problémamegoldás esetében nagy jelentősége van a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak, amelyet a vizuális kultúra tantárgy tanulása a nyitottság, az egyéni ötletek és a sajátos kifejezési megoldások bemutatásával és elfogadásával jelentős mértékben képes fejleszteni.

A személyes és társas kompetenciák: A művészettel nevelés elvének megfelelően a vizuális kultúra tantárgy kiemelt feladata a személyiség fejlesztése, különös tekintettel a személyes és társas kompetenciákra. A tantárgy egyik jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeretet és a reális önértékelés kialakítását, miközben a változatos

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

tevékenységi formák nagyobb esélyt adnak a sikerélmény elérésére. Az érzelmek kifejezéséhez, felismeréséhez és szabályozásához kapcsolódó készségek gyakorlása ugyanakkor szerepet játszik a társas viselkedésben is. A vizuális kultúra tantárgy – és ezen belül a kreatív problémamegoldás fejlesztésének – lehetősége, hogy csoportos együttműködésben valósuljon meg, azaz a feladatmegoldások sokféle nézőpont és sokféle tudás megjelenítésével, mindenki közreműködésével és megelégedésével jöjjön létre.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A vizuális kultúra tantárgy, a Művészetek műveltségi terület részeként, hagyományosan magába foglalja a műalkotások elemző vizsgálatát, így alapvető feladata a művészet kultúrákövetítésben elfoglalt helyének hangsúlyozása. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti alkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét, ezáltal büszkékké legyenek a magyar kultúrára, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez.

A köznevelésben a vizuális kultúra tantárgy a művészettel nevelés eszköze, s mint ilyen, általánosan alapozó, vizuális szemlélet kialakítását és fejlesztését tartja elsőrendű feladatának.

1–2. évfolyam:

Az iskolába lépő első osztályos gyerekek vizuális nevelésének legfontosabb feladata az, hogy az alkotás örömet, motiváltságot megőrizze, fenntartsa. Ehhez életkori sajátosságait, érdeklődésüket, személyes tapasztalataikat figyelembe vevő feladatrendszerre van szükség, mely sok játékos elemet tartalmaz és épít a gyerekek sajátos humorérzékére is. Az első két évfolyam vizuális nevelés gyakorlata ugyanakkor képességfejlesztő célú feladatrendszerben jelenik meg. Alkotói és befogadói képességeik fejlesztése közben **meg kell tanítani a gyerekeket a hagyományos ceruzarajz, tollrajz, víz- és temperafestés, agyaggal végzett mintázás és más, változatos anyagok és eszközök szakszerű használatára.**

Az eszközhasználati készségfejlesztés folyamatában törekedni kell arra, hogy a második osztály végére legalább jártasság szintre eljussanak a tanulók. Továbbá arra, hogy az életkoruknak megfelelő kommunikációs és médiakörnyezet sajátosságait megismerjék és használják. Az első két iskolai évfolyam fontos feladata a kisiskolások vizuális műveltségének megalapozása, mely nem önálló befogadást célzó órák megtartását jelenti, hanem játékos, motiváló, nagyrészt kifejező célú képalkotásuk szemléleti segítésére használt jól válogatott

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

képanyag formájában rejlik. Fontos, hogy a gyerekek elé kerülő képanyag, az alkotó munka motivációjára használt mesék, zenék, táncmozgások mind-mind hozzájáruljanak magyar kultúrájuk és magyar műveltségük kialakulásához, mely fontos alapja a más kultúrák elfogadásának. A magyar népi ünnepek kellékei, nemzeti jelképeink ismerete és a magyar népi tárgykultúrából építkező tárgy- és környezetkultúra témakörök közösen járulnak hozzá, hogy a gyerekek természetesnek éljék meg nemzeti sajátosságaink ismeretét.

A tantárgy órakeretének évfolyamok és témakörök közötti felosztása

1. Évfolyam

Témakör	Kerettantervi óraszám	Összes óraszám
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	-	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28	28
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6	6
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6	6
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6	6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált	10	10
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12	12
Összes óraszám:	68	68

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

2. Évfolyam

Témakör	Kerettantervi óraszám	Összes óraszám
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	-	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28	28
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6	6
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6	6
Álló- és mozgóképek – Kép, hang, történet	6	6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált	10	10
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12	12
Összes óraszám:	68	68

Ebben az iskolaszakaszban is kiemelt fontosságú az örömteli, motivált alkotói energiák fenntartása, melyet a változatos, élményalapú feladatok rendszerében, a gyerekek személyes érdeklődését figyelemmel kísérő és azt elfogadó, differenciált feladatkiadással, személyre szabott, formáló- segítő értékeléssel és figyelemmel érhetünk el. A gyerekek rajzolás, ábrázolás képességeinek fejlődése saját rajzi sémáik változásában követhető nyomon. A fejlesztés érdekében a sématorést elősegítő, változatos, jól szemléltetett feladatokat kell a tanulócsoporthoz alapos ismeretének birtokában terveznünk. Az emberábrázolás, arcábrázolás a gyerekek között kialakult baráti körökben, egymás rajzi szokásainak eltanulásával is változik. A tér megjelenítésére alkalmazott ábrázolási sémák változására ugyanígy hatással van a gyerek környezetében élő idősebb testvér, a rajzolni tudó szülő is. A vizuális műveltség megalapozásának jelentős állomása ez az időszak, amikor az érzékszerveik segítségével a környezet jelenségeinek a lehető legpontosabb megfigyelése zajlik. Ekkor fejleszthető leginkább a hétköznapi és a művészi vizuális közlések közötti azonosságok és különbségek felismerése és rendszerezése az életkornak megfelelő szinten. Az adott korosztály mindennapi digitális eszközfelhasználó. Ezért fontos a digitális képkészítés lehetőségeivel, a gyerek környezetében egyre hangsúlyosabbá váló médiajelenségekkel iskolai keretek között zajló foglalkozás is. A valós anyagokhoz és eszközökhöz kötött alkotás motiválása, segítése, kiemelt tanítói feladat. A 3-4. évfolyam

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

tanulói egyre inkább képesek tanulótársaik alkotásait értékelni. Fontos, hogy ez a képesség saját munkájuk értékelésében is megmutatkozzon, értéknek tekintsék a befejezett, kész alkotás létrehozását.

3. Évfolyam

Témakör	Kerettantervi óraszám	Összes óraszám
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	16	16
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	12	12
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	8	8
Álló- és mozgókép – Kép., hang, történet	8	8
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	12	12
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12	12
Összes óraszám	68	68

4. Évfolyam

Témakör	Kerettantervi óraszám	Összes óraszám
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	8	8
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6	6
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	4	4
Álló- és mozgókép – Kép., hang, történet	4	4
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	6	6
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	6	6
Összes óraszám	34	34

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Tantárgyi tartalom: témakörök évfolyamonként

1. évfolyam

Témakör neve	Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	Óra keret horizontálisan beépül a többi témakörbe
	Az első két évfolyam fejlesztési folyamatát végigkísérő, rendre ismétlődő fejlesztési feladatokhoz óraszám nem rendelhető, mert azokat a tanulói tevékenységformákat és típusokat tartalmazza, melyek, egyrészt az óvoda-iskola átmenetét szolgálják a kezdő szakaszban, és az esetleg fennálló hátrányok leküzdésére szolgálnak, másrészt a fejlesztés érdekében rendre meg kell, hogy jelenjenek a legtöbb ajánlott feladattípusban, noha legtöbb esetben nem képeznek önálló produktumot	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalakítás). – A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza) célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében. – Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes felhasználása az alkotómunka során.	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Témakör neve	Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	Óra keret 28 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, formáz. rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest. egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti; különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, formáz, és magyarázza azt; azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja; valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, eljátszik, elmesél;	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Elképzelt vagy hallott történetek, rövid szövegek, irodalmi (pl. mese, vers) vagy zenei élmények (gyermekdal, gyermekjáték, mondóka) különböző részleteinek vizuális	▪ A szabályok szükségességének

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

bemutatása a saját ötletek megjelenítése érdekében, különböző eszközökkel síkban és térben (pl. színes rajz, festmény, nyomat, kollázs, plastika, makett, tábló), és a kitalált vizuális ötletek szöveges magyarázatával (Illusztráció síkban, vagy térben) Korábban átélt események, különböző személyes élmények felidézése és tetszőleges megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (térábrázolási képesség, emberábrázolás, kifejezőképesség fejlesztése) Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karcolozott, faragott pásztorművészeti tárgyak) stíuselemeinek felhasználásával. Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. drapéria, kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is. Szemléltetésre ajánlott képanyag: Reich Károly, Henzelmann Emma, Sajdik Ferenc illusztrációi. Brueghel: Gyerekjátékok, Parasztlakodalom, Vankóné Dudás Juli: Jeles napok, népelet. Fogalmak: történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők/karakter, illusztráció, vizuális technikák, népművészeti technikák, faragás	belátása, a szabálykövető magatartás fejlesztése ▪ A térszemlélet és az elvont gondolkodás fejlesztése A tapasztalati úton történő információ-gyűjtés képességének fejlesztése ▪ Ok-okozati összefüggések felismerése. ▪ Az anyagok megmunkálásához, alakításához, technológiák, szerszámok megismerése, célszerű, balesetmentes használatuk elsajátítása ▪ Saját alakrajz adott környezetbe és adott korcsoportba helyezése (arány, méret, viszonyítás, szemmérték). ▪ Mit tudnak a ceruzák (vonalkarakter, vonalvastagság, színhangulat)? ▪ Színkeverés: az őszi levelek, az őszi erdő. Mintaritmus folytatása. Új minták kitalálása. ▪ Természeti és mesterséges formák ábrázolása. Például: mese-, és versillusztrációk készítése, festése; Képzeltbeli szereplők megjelenítése: Ősz-anyó, Tavasztündér, ▪ Képzeltország kertje, Mesebeli fa vagy játékvár dekoratív mintával. Textil- és szőnyegtervek szín- és formaritmussal
--	--

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

	▪ Érzelmek megjelenítése megszemélyesített tárgyak (íróeszközök), növények, állatok ábrázolásakor, ▪ .A cirkusz szereplői ▪ Karácsony ünnepe, Húsvét ▪ Bábszínház készítése
--	---

Témakör neve	Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	Óra keret 6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	▪ egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer; ▪ adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában; ▪ pontosan ismeri államcímernk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, ▪ a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
A tanulás során felmerülő helyzetekben tanítási egységekhez, és egyéb tantárgyi tartalmakhoz a tanulást vagy megértést segítő egyszerű ábra (pl. számegyenes, betűsablon, szókétya) és eszköz (pl. tábló, makett, társasjáték) készítése, személyes célok érvényesítésével. – Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítségével, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla, házszámábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése). – Közvetlen környezetében található jelek, jelzések (pl. útjelzés, közlekedési jelzés, gyűjtése, értelmezése tanítói segítségével és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. rajzolt közlekedési terepasztal és annak kiegészítése térbeli közlekedési táblákkal). Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése (pl.	Taneszköz készítése: szókétyák, dominók, számegyeneses füzetborító tervezése jelzőtábla tervezése huszár báb, Kossuth zászló ragasztása

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

államcímér, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címér, Magyar népi díszítőművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban. Szemléltetésre ajánlott képanyag: a témához kapcsolódó képek, jelek, filmek Fogalmak: jel, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, leegyszerűsítés, változat, díszítőmotívum, szimbólum	magyar népi kerámia díszítőmotívumai és díszítésének elemzése.
---	--

Témakör neve	Médiahasználat – Valós és virtuális információk	Óra keret 6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, színhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít; - az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez; - valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, eljátszik, elmesél. adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Magyar reklámok megnézéséhez kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás, szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos	Médiaélmények feldolgozása (tetszés, kíváncsiság, jó és rossz élmények). A felolvasott mese és animációs adaptációjának összehasonlítása. A mese pozitív és negatív szereplőinek csoportosítása. A mese erkölcsi tanulságainak felismerése. A történet eljátszása: a karakterek megszólaltatása, érzelmek kifejezése szavakkal, mimikával. és gesztusokkal.

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban). Különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzése tanári segítséggel, a valóságos és az elképzelt helyzetek azonosítása céljából. Szemléltetésre ajánlott képanyag: - tv reklám, gyermekműsor Fogalmak információ, mozgókép, könyv, televízió, film, internet	A pozitív és negatív érzelmek tudatos kifejezése (pl. öröm, szomorúság, düh, félelem). A felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése. Különböző médiumok beazonosítása, tudatosítása (pl. újság, könyv, televízió, számítógép). A televízió és a család. A Tv-nézési szokások. A televíziós műsortípusok összegyűjtése, televízió bemondó játék.
--	--

Témakör neve	Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	Óra keret 6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében. - az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez; - időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít; - saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti; adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek "szinkronizálása")	Gusztáv rajzfilmek
Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film: Magyar népmesék hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.	Magyar népmesék
	A tulipánná változott királyfi meséjéhez készíthető hajtogatós papírajátékok készítése

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Mozgásillúziót keltő régi papírajtók megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. "pörgetős mozi"). Szemléltetésre ajánlott képanyag: Magyar népmesék, Rófusz Ferenc: A légy Fogalmak: animációs film, képkocka, képregény, hanghatás, képsorozat	
---	--

Témakör neve	Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	Óra keret 10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	▪ elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; ▪ alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, kötöz, fűz, mintáz; ▪ gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez; ▪ adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; ▪ különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolása. A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terülő dísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással. Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, gyöngyfűzés, gyurmázás. Képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése	pl.: saját iskolatáska látvány utáni rajza, vagy egy különleges, egyedi iskolatáska tervezése, sapka látvány utáni rajza, vagy mintaterve, Tavaszi virágok festése látvány, kép vagy emlékezet alapján. Levelek rajzolása, festése Sordíszek sablonnal bogaraktól, falevelektől, anyák napjára, karácsonyra, húsvétra, konyhai asztalterítő szélére stb. Csomagolópapírra Karácsonyi sorminta vagy terülő dísz készítése

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Elképzeltek, mesebeli tárgyak (pl. mindenkit megtáncoltató hangszer, láthatatlanná tevő ékszer,) tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból (karton, hurkapálca, textil, gumi). Dramatikus játék céljára újjáb, síkbáb, kellék tervezése és elkészítése természetes anyagokból (pl. textil, fonál, papír természetben talált anyagok) csoportmunkában is. Gyerekcsoport által ismert mese alapján vár, kastély konstruálása (pl. egyszerű konstruálás kartonra, csomagolópapírra festéssel). Szemléltetésre ajánlott képanyag: a természetben fellelhető tárgyak; mesterséges tárgyak Fogalmak: funkció, hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözk	választott képzőművészeti technikával, pl. krumplinyomat, papírnyomat, befestékezett süteményszaggató forma nyomtatása, festék és filctoll, festék és színes papír kollázs stb. Tekeredik a kígyó dombormű, kedvenc állat szobor készítése képlékenyanyaggal. Gyöngyfűzés napsütés, szivárvány varázserővel rendelkező tündérkalapok tervezése. Különböző bábtípusok: síkbáb, újjáb vagy fakanálbáb tervezése, készítése, farsangi maszk kivitelezése- Síkbeli játékvár építése színes papírból dekoratív mintával, kiegészítése szereplőkkel.
--	---

Témakör neve	Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	Óra keret 12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez alakít, készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; - saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; - képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; - adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; - saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát készít; - különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek	
A közvetlen környezet elemeinek és épülettípusainak (utca, tér, műemlék, nevezetes épület) összegyűjtése és megfigyelése, megörökítése különböző technikákkal (pl. rajzolás, festés, mintázás). A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba,)	Házak régen és ma. Falusi és városi utcakép "A mi házunk és utcánk" című jelenet ábrázolása. Mesebeli házak, meseváros tervezése Feladat: a lakóház valós formáinak	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával közvetlen környezet épített/tervezett elemeinek és épülettípusainak összegyűjtése (pl. park, iskola, közért, templom) és vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban rajz, festés. Szemléltetésre ajánlott képanyag: Képek utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók Fogalmak: építészet, műemlék.	átalakítása, behelyettesítése más formákkal Park vagy falusi főtér montázs festett háttérrel, egyénileg rajzolt és kivágott épített elemekkel páros vagy csoportmunkában
---	--

A magasabb évfolyamba lépés feltételei 1. évfolyam végén:

Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése. Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.

Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével. A felszerelés önálló rendben tartása.

A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása. Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.

A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).

Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.

Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

2. évfolyam

Témakör neve	Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	Horizontálisan beépül a többi témakörbe
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	Az első két évfolyam fejlesztési folyamatát végigkísérő, rendre ismétlődő fejlesztési feladatokhoz óraszám nem rendelhető, mert azokat a tanulói tevékenységformákat és típusokat tartalmazza, melyek, egyrészt az óvoda-iskola átmenetét szolgálják a kezdő szakaszban, és az esetleg fennálló hátrányok leküzdésére szolgálnak, másrészt a fejlesztés érdekében rendre meg kell, hogy jelenjenek a legtöbb ajánlott feladattípusban, noha legtöbb esetben nem képeznek önálló produktumot.	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalakítás). A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza) célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében. Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes felhasználása az alkotómunka során. Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a tárgyak	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban. Szemléltetésre ajánlott képanyag: Fogalmak: sík, tér, méret, irány, szín, felület, képelem	
---	--

Témakör neve	Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	Óra keret 28 óra
---------------------	--	-----------------------------

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Hallott rövid mese irodalmi mű, népi játék, dalocska, mondóka részleteinek vizuális bemutatása egyéni elképzelés alapján síkban. Saját kitalált történet elmesélése, és a történet néhány fontosabb jelenetének többalakos vizuális megjelenítése tetszőleges eszközökkel. Korábban átélt események, különböző személyes élmények felidézése és tetszőleges megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (térábrázolási képesség, emberábrázolás, kifejezőképesség fejlesztése) Képek, vizuális műalkotások átértelmezése (emberábrázolás, differenciált arcábrázolás, térábrázolási képesség fejlesztése) Személyes érzelmek, hangulatok kifejezése képalkotásban (kifejező képalkotás, kifejező jellegű plasztikus alkotás) Adott érzelmi állapot (pl. boldogság, rémület, tanácstalanság) kifejezése arcjátékkal és gesztusokkal, az érzelmek kifejezési lehetőségeinek tudatosítása érdekében. A tapasztalatok felhasználása egyszerű vizuális megjelenítés során (emberábrázolás, differenciált arc ábrázolás, kéz ábrázolás) Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges magyarázatával. Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy	Illusztráció készítése: pl. : Cicaiskola Kitalált lények, mesealakok (manók) vizuális ábrázolása. Falevelváros lakói. Frottázsolt mesebeli figurák készítése. Elképzelt formák, képzelt látványok, különlegeslények megjelenítése. Képelemzés. A képzelet formái a szürrealista stílusú festményeken. Mesék, versek, kitalált történetek elképzelt szereplőinek ábrázolása. Illusztráció készítése. Az illusztráció fogalma. Illusztrációs stílusok. A szépirodalmi illusztrációk jellemzői. A kép és szöveg szoros egysége. A vers- és meseillusztráció. Versillusztráció készítése. Csodák és furcsaságok, valóság és mese összehasonlítása.

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások stíluselemeinek felhasználásával. Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is. Irodalmi, zenei és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése egyszerű eszközök felhasználásával (tárgyakkal való bábozás, tárgyak megszemélyesítése) Szemléltetésre ajánlott képanyag: a témához kapcsolódó képek, filmek Fogalmak: történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők/karakter, illusztráció, vizuális technikák, népművészeti technikák,	
--	--

Témakör neve	Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	Óra keret 6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában; - a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik; - az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez; - egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer; - adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában; - pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit	

Tárközi II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
A tanulás során felmerülő helyzetekben tanítási egységekhez, és egyéb tantárgyi tartalmakhoz a tanulást vagy megértést segítő egyszerű ábra (pl. számegyenes, betűsablon, szókértá) és eszköz (pl. tábló, makett, társasjáték) készítése. Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla, utcatábla, házszámábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése) Közvetlen környezetében található jelek, jelzések (pl. útjelzés, közlekedési jelzés, piktogram, zenei kotta) gyűjtése, értelmezése tanítói segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. rajzolt közlekedési terepasztal és annak kiegészítése térbeli közlekedési táblákkal). Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogram terveinek érthetőségével kapcsolatban. Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése (pl. államcímér, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címér, '56-os lyukas zászló) és a szimbolikus elemek felhasználása az alkotó munka során (pl. tárgyalatás díszítményeként: huszárcsákó, pártá magyar népi díszítművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban. Szemléltetésre ajánlott képanyag: a témához kapcsolódó képek, filmek Fogalmak: jel, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, leegyszerűsítés, változat, díszítmotívum, szimbólum	Taneszköz készítése: társasjáték, tábló készítése Anyák napi meghívó, plakát tervezése pl. víz világnapjára A gyalogos és kerékpáros közlekedéshez szükséges jelzőtáblák, útburkolati jelek rajzolása. Színek jelentése a közlekedési táblák esetében. Napirend rajzos megjelenítése 1848-as dob, huszárcsákó vagy pártá megalkotása tetszőleges technika. Népi fafaragás, tulipános láda díszítmotívumainak elemzése, tulipános ládára festett minta tervezése.

Témakör neve	Médiahasználat – Valós és virtuális információk	Óra keret 6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen eleméz, összehasonlít;	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

	▪ az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, ▪ figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez; ▪ valós vagy digitális játékményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.
--	--

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás, szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban). Különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzése tanári segítséggel, a valóságos és az elképzelt helyzetek azonosítása céljából. Szemléltetésre ajánlott képanyag: régi magyar reklámok Fogalmak: információ, mozgókép, könyv, televízió, film, internet	Fognyűvő manók rajza, Plakáttervezés egészséges fogápoláshoz Természetvédelem, víz körforgása illusztráció készítése.

Témakör neve	Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	Óra keret 6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	▪ az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében; ▪ adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít; ▪ az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez; ▪ időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjeleníti; ▪ saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek "szinkronizálása"). Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film, Magyar népmesék, hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével. Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente). Mozgásillúziót keltő régi papírajátékok megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. "pörgetős mozi"). Szemléltetésre ajánlott képanyag: animációs film, reklámfilm Fogalmak: animációs film, képkocka, képregény, hanghatás, képsorozat	Reklámfilm, vagy Mekk Elek mesék szinkronizálása. A légy. Napirend, naplemente rajzban. Képsorozat készítése pörgetős mozihoz pl. tornagyakorlat pálcikaemberrel

Témakör neve	Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	Óra keret 10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	▪ elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábot, teret/díszletet, kelléket készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; ▪ alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, kötöz, fűz, mintáz; ▪ gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez; ▪ adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; ▪ különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolás. A készült rajzok leegyszerűsítésével soros területdísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, területdísz alakzatba rendezéssel technika: átrajzolás, színezés, nyomat). Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, gyöngyfűzés, képlékenyanyag formázása, Képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése (pl. átrajzolás, rácsháló, indigó alkalmazása) A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata Elképzel, mesebeli tárgyak (pl. a mindenkit megtáncoltató hangszer, láthatatlanná tevő ékszer) tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból (pl. papírpép, karton, hurkapálca, textil, gumi). Dramatikus játék céljára újjáb, síkbáb, kellék (pl. varázspálca, "rámás csizma", "kőleves") jelmezelem (pl. kalap, maszk, kötény), díszlet tervezése és elkészítése természetes vagy mesterséges/újra hasznosítható anyagokból (pl. textil, fonal, papír vagy műanyag hulladék, természetben talált anyagok) csoportmunkában is. Gyerekcsoport által ismert mese alapján vár, kastély konstruálása (pl. egyszerű konstruálás papírhengerek összeépítésével, festésével, ajtók ablakok, kivágásával, rajzolt szereplőkkel való kiegészítéssel) Szemléltetésre ajánlott képanyag: természetes tárgyak, természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok; Márkus Géza: Cifra palota, Kecskemét, magyar várak képei. Fogalmak: funkció, hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözék	Rovarok az avarban, Szitakötők, pillangók és virágos növények, falevelek, termések ábrázolása Virágrészletekből mozaikkészítés területdíszként, asztalterítő tervezése konyhai eszközök képével, vagy gyümölcsökkel papírszövés, papírfonás, karkötő fonása állatok, népművészeti motívumok ékszer, varázserejű sapka, egyszerű hangszer készítése Busó álarc, oroszlán álarc készítése Elvarázsolt kastély készítése nyitható ajtókkal, ablakokkal és különös lakókkal

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Témakör neve	Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	Óra keret 12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	▪ egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; ▪ saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; ▪ képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; ▪ adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; ▪ saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát készít;	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
A közvetlen környezet elemeinek és épülettípusainak (utca, tér, műemlék, nevezetes épület) összegyűjtése és életszerű megfigyelése, adott helyszínen vagy emlékezetből, megfigyelési szempontok szerinti megörökítése különböző technikákkal (pl. rajzolás, festés, mintázás, montázs) A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, konyha) megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával a tér áttervezése a tér jellemzőinek, stílusának vagy hangulatának megváltoztatása érdekében, csoportmunkában is. A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata. A közvetlen környezet épített/tervezett elemeinek és épülettípusainak összegyűjtése (pl. park, iskola, templom,) és vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, montázs, talált tárgy átalakítás).	falusi házakat képlékeny anyagokból, krétával és tollrajzzal egy utcarészlet megjelenítése játszótér, vagy buszmegálló áttervezése színek, formák változtatásával, grafikus elemek alkalmazásával más stílusúra Templom, vagy iskola hiányos képének (pl. szimmetrikus) tovább rajzolása, esetleg gyűjtött képekhez háttér festése, tér berendezése.

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

A gyűjtés segítségével a szűkebb lakóhely választott részletének megépítése egyszerű anyagokból, a tér játékos bemutatása érdekében, csoportmunkában is. Szemléltetésre ajánlott képanyag: utca, tér, műemlék, nevezetes épület képei Fogalmak: építészet, műemlék, műemlékvédelem	
--	--

A magasabb évfolyamba lépés feltételei 2. évfolyam végén:

Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése. Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése. Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével. A felszerelés önálló rendben tartása. A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása. Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.

A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése. Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése. Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat. Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése. A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását). A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése. Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése. Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

3. évfolyam

Témakör neve	Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	Óra keret 16 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	■ élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít; ■ korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt; ■ rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi; ■ saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; ■ saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemmez, összehasonlít; ■ valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél; ■ saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti. ■ elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; ■ saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramaturgus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti; ■ azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja; ■ időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Változatos mesés térben játszódó magyar népmese (pl. Zöld Péter) különleges helyszínének személyes vizuális megjelenítése különböző nézőpontok használatával. (térábrázolási-, emberábrázolási-, kifejező-, komponáló képesség fejlesztése) – Saját kitalált történet elmesélése, a történet inspirálta elképzelt terekről. (térábrázolás- és tér rendezés képességeinek fejlesztése, kifejező képesség fejlesztése – Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek (pl. lovag, Mátyás király, molnárlegény, komámasszony) megformálása síkban vagy térben (pl. festmény, kollázs, újrahasznosítható anyagokból báb) – Mesék, gyermekirodalmi alkotások (pl. Magyar népmesék, Vuk) összehasonlítása, feldolgozása. – Korábban megismert és feldolgozott szövegekhez, zeneművekhez (pl. gyermekregény, tananyagrésztlet, népdal, mondóka) illusztráció készítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés) . – Magyar népmesék, népballadák illusztratív megjelenítése jellegzetes magyar népviseleti elemek megfigyeléseinek felhasználásával Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, (pl. álmok, családi események, osztálykirándulás, szüret) megjelenítése különböző vizuális eszközökkel. Saját és mások munkáinak, képeknek, vizuális alkotások szereplőinek szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, a következtetések szöveges megfogalmazásával és megvitatásával (befogadói és szövegalkotási képességek fejlesztése). Játékélmények játékos vizuális és dramatikus feldolgozása (pl. digitális játék síkbeli vagy térbeli társasjátékká alakítása, szabályrendszerek kidolgozása és átdolgozása) Saját személyes történetek bemutatása. Szemléltetésre ajánlott képanyag: Hyeronymus Bosch: Zenészek pokla, Szinyei Merse Pál: Majális, Csontváry K. T.: Nagy Taormina,	Jellemző szereplők papírból kivágott figuráinak elhelyezése saját alkotott térben Egyszerű anyagok (pl. használt csomagolóanyag, természetben talált termények és termések, talált tárgyak) felhasználásával installáció készítése, díszletszerű tér berendezése a személyes élmények bemutatása, kifejezése céljából, Szemléltetésre ajánlott filmanyag: Kemény Henrik: Vitéz László. – A szereplők illusztratív bemutatása vagy dramatikus feldolgozása érdekében csoportmunkában. Az olvasott szöveghez és a vetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és vizuális feldolgozása különböző eszközökkel (pl. rajz, festés, montázs). Valós hely, helyszín (pl. nagyszülők nyaralója, a település parkja, tópart, erdő, vegyesbolt, uszoda) megjelenítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. kollázs, vegyes technika, kréta, nyomtat, mintázás, makett).

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

magyar népi építészet jellemző példáinak (parasztház, fa harangláb, székelykapu stb.) fotói Kemény Henrik: Vitéz László Marc Chagall festményei, Vankóné Dudás Juli hagyományos népi életmódot bemutató festményei. Kunkovács László: Pásztoremberek, Robert Capa fotói Van Gogh tollrajzai, Gyulai Líviusz grafikái Fogalmak: ismerete: kompozíció, karakter, hangulat, kollázs, montázs, képregény, lényegkiemelés, gesztus, népviselet, parasztház	
---	--

Témakör neve	Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	Óra keret 12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	- A tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában; - az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez; - egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer; - pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit; - adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Egyszerű, mindennapok során használt jelek (pl. közlekedési jelek, útjelzés), kommunikációs szándékú vizuális közlések (pl. szórólap, óriásplakát, reklámanyag) Egy valós vagy képzeletbeli tárgy vagy jelenség (pl. bővös kocka, ünnepkörök, napfogyatkozás, Kis Hableány emberré válása) számára plakát, kivitelezése kép alkalmazásával, a figyelem és érdeklődés felkeltése céljából.	Felismerése, megfigyelése, azonosítása és elemzése tanári segítséggel

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Valós, mindennapi iskolai kommunikációs helyzetek érdekében a legfontosabb kommunikációs célt (pl. figyelem felkeltése, tájékoztatás, felhívás) érvényesítő síkbeli vagy térbeli vizuális megjelenés (pl. plakát, cégér) tervezése egyénileg és csoportmunkában is. Magyar mesékben, mondákban szereplő uralkodók címereinek, zászlóinak gyűjtése és a gyűjtemény bemutatása tábló, vagy prezentáció formájában. Szemléltetésre ajánlott képanyag: közlekedési jelek, útjelzés, piktogram, zenei kotta Fogalmak: ismerete: vizuális kommunikáció, befolyásolás, meggyőzés, figyelemfelkeltés, plakát, címer	A tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban. – A gyűjtemény rajzos adatainak felhasználása kifejező jellegű képalkotásban.
---	--

Témakör neve	Médiahasználat – Valós és virtuális információk	Óra keret 8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	▪ valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél ▪ az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítségével elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében; ▪ az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez; ▪ azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Kisgyerekeknek szóló mozgóképi közlések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetei. A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján,	Az üzenetek elemzése (pl. a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás) tanári segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

és azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló). Szemléltetésre ajánlott képanyag: tárgyképek Fogalmak: ismerete: média, reklám, televíziós műsортípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor	(pl. félelmetes, megnyugtató hangok gyűjtése, változatok újrarátszása). A tapasztalatok közös, reflektív megbeszélése, különös tekintettel a biztonságos médiahasználat szabályaira.
---	---

Témakör neve	Álló- és mozgóképek – Kép, hang, történet	Óra keret 8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését; - képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; - időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjeleníti; - saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Magyar gyerekfilmek ismerete. Egyszerű mozgóképi részletek megismerése. Személyes vagy közösségi témához kapcsolódó történetek (pl. problémák az osztályban, legjobb emlékeink) vizuális megjelenítése. Történet egyetlen vizuális vagy egyéb eleméből kiindulva (pl. képkocka, főszereplő karakterének leírása, regény rövid részlete) Történetek, mesék, népmesék ábrázolása. Szemléltetésre ajánlott képanyag: Kemény kalap és krumpliorr –film; mesék Fogalmak: nézőpont, cselekmény, főszereplő, mellékszereplő	Kemény kalap és krumpliorr karakteres szereplőinek képi megjelenítése, történetiség, részlet ábrázolása, dramatikus előadása. A megismert részlet (pl. mesefilm, reklámfilm) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével. Saját történet kitalálása és vizuális megjelenítése (pl. képregény) a történet időbeliségének érzékeltetése érdekében. Tevékenység: Lázár Ervin A hazudós egér; A fába szorult hernyó, Az igazságtévő nyúl képregényszerű ábrázolása.

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Témakör neve	Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	Óra keret 12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	▪ elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; ▪ saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; ▪ alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz; ▪ különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál; ▪ különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Eszközként használható egyszerű természeti formák és tárgyak felismerése. Magyar népi cserépedények megfigyelése, következtetések megfogalmazása a formai jegyek alapján a használati módra (pl. vizes korsó, lábas, fazék, miskakancsó, butella). Tárgytervezés, tárgyalkotás, vagy meglévő tárgy átalakítása (pl. öltözet kiegészítő, játék) Lakóhelyük (vagy egy meghatározott magyar tájegység) jellemző, hagyományos díszítőművészetének megismerése. Csomagolás tervezése, kivitelezése valós vagy képzeletbeli tárgy alapján. Hulladék anyagokból új funkcióval bíró tárgyak tervezése, kivitelezése valós vagy elképzelt funkció teljesítése érdekében. Dramatikus játékhoz jelmezek és kellékek készítése.	Az eszközök(pl. régi konyhai eszközök, ritka szerszámok) elemző értelmező rajza megfigyelés alapján, kiemelés nagyítással. Rajzos használati utasítás készítése a természeti vagy mesterséges forma esetleg humorosnak ható, kitalált használati módjához. A megfigyelések rögzítése rajzban. Hagyományos kézműves technikákkal (pl. fonás, hímzés, agyagozás) munkadarab elkészítése. Saját készítésű díszítő motívum tervezése. A dolog (pl. mobiltelefon, szemüveg, sütemény, hétmérföldes csizma, élet vize) számára a tárgy

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Magyar népi ünnepkör iskolai bemutatásához (pl. Betlehemezés, Kiskegyezés stb.) átéléséhez néprajzi dokumentáció (fotó,) készítése. Szemléltetésre ajánlott képanyag: Természeti formák; mesterséges tárgyak Fogalmak: ismerete: tárgytervezés, csomagolás, használati tárgydísz, vizuális ritmus, formai egyszerűsítés, népi cserépedény, hímzés minta	legfontosabb sajátosságainak (pl. forma, anyag) megtartásával és vizuális érzékelésével. Tárgyak (pl: flakonokból és egyéb kiegészítő elemekből fantasztikus járművek tervezése, modellezése). Hitelességre törekvő kellékek, jelmezek készítése csoportmunkában.
---	---

Témakör neve	Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	Óra keret 12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; - különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít; - alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz; - adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában - különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Évszakoknak megfelelően természeti formákból való kép- és tárgyalakítás. Valós vagy képzeletbeli természetes terek (pl. barlang, tisztás, víz alatti világ) különböző épületek (pl. hagyományos parasztház, színház, uszoda, templom, fészer) csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítmény). Adott, környezet megjelenítése.	Ősz: őszi terméslények, termésbábok levelekből, tárgyalakítás őszi termésekből (koszorú, füzér); Tél: tobozokból karácsonyfa, betlehemi figurák készítése, hó vár, hó szobor építése; Tavas: virágtündérek, virágbábok, koszorúk, virágszőnyeg).

Tárközi II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságainak megismerése, makett építés változatos anyagokból (pl. karton, agyag, természetben talált anyagok) egyéni- és csoportmunkában. Ismert funkció (pl. lakás, iskola, orvosi rendelő, mozi) saját ötlet alapján elképzelt változatának megtervezése, elkészítése makettben. Magyar nemzeti jelképpé vált épületek és műalkotások (pl. Országház, debreceni Nagytemplom, Szabadságszobor, Budai vár épületegyüttese stb.) megismerése. Szemléltetésre ajánlott képanyag: természeti képek Fogalmak: ismerete: építmény, épület, település, nézet: felül-, alul-, oldalnézet, alaprajz, parasztház	A különböző épülettípusok legfontosabb jellemzőinek összehasonlítása és rendezése érdekében. Módosítás (erdő, vízpart, park) átalakítására, új funkcióval való megtöltésére (pl. fantasztikus kalandpark) terv, makett készítése berendezéssel egyéni vagy csoportmunkában. Egyszerű „terepasztal” megépítése, csoportmunkában. Az elkészült makettekkel közösen településszerkezet (pl. falu, városrész) kialakítása.
--	--

A magasabb évfolyamba lépés feltételei 3. évfolyam végén:

Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése. Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása. Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata. A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve. A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép). Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás. Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása előszóban. A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése. A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése. Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

4. évfolyam

Témakör neve	Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	Óra keret 8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	■ élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít; ■ korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt; ■ rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi; ■ saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; ■ saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlítja; ■ képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését; ■ valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél; ■ saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti. ■ egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; ■ elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; ■ saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátsza, vizuális eszközökkel megjeleníti;	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

	▪ azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja; ▪ időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
--	--

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Magyar népmese különleges helyszínének személyes vizuális megjelenítése különböző nézőpontok használatával. Kitalált történet inspirálta elképzelt terekről, egyszerű anyagok (pl. használt csomagolóanyag, természetben talált termények és termések, talált tárgyak) felhasználásával installáció készítése. Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek (pl. lovag, "árgyélus kismadár", Hüvelyk Matyi) megformálása síkban vagy térben. Korábban megismert és feldolgozott szövegekhez, zeneművekhez (pl. gyermekregény, tananyagrészlet, népdal, mondóka) illusztráció. Saját irodalmi és filmes élményekből származó szereplők jellemzőinek, érzelmeinek, karakterének (pl. gesztusok, viselkedés, öltözködés, személyes tárgyak) megfigyelése. Magyar népmesék, népballadák illusztratív megjelenítése jellegzetes magyar népviseleti elemek megfigyeléseinek felhasználásával. Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, (pl. családi események, osztálykirándulás, szünet) részleteinek megjelenítése különböző vizuális eszközökkel (pl. grafika, festmény, nyomtat, fotó), és kreatív történetalkotás az elkészült vizuális munkák segítségével Karakteres fekete fehér művészfotók megfigyelése alapján a látott személyre vonatkozó információk, jellemzők megfogalmazása játékos, találgatásra alapuló formában (pl. életkor, foglalkozás, kedvenc étel, fontos tárgy) Saját és mások munkáinak,	Emberábrázolási-, kifejező-, komponáló képesség fejlesztése. Díszletszerű tér berendezése a személyes élmények bemutatása, kifejezése céljából, csoportmunkában is (térábrázolás- és tér rendezés képességeinek fejlesztése, kifejező képesség fejlesztése) Emberábrázolás, differenciált arc- és kézábrázolás fejlesztés. Az olvasott szöveghez és a vetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és vizuális feldolgozása különböző eszközökkel (pl. rajz, festés, montázs). Munkadarab készítés különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, fotó, plasztika) a munkák szöveges értelmezésével. Megfigyelések feldolgozása különböző játékos (pl. dramatikus, vizuális) feladatokban a karakter és a jellemzők tudatosítása

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

képeknek, vizuális alkotások szereplőinek szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, a következtetések szöveges megfogalmazásával és megvitatásával (befogadói és szövegalkotási képességek fejlesztése). Grafikai felületet gazdagon tartalmazó grafika mintakincsének megfigyelése. Szemléltetésre ajánlott képanyag: Szinyei Merse Pál: Majális, Csontváry K. T.: Nagy Taormina, magyar népi építészet jellemző példáinak (parasztház, fa harangláb, székelykapu stb.) fotói Kemény Henrik: Vitéz László Csók István : Szénagyűjtők, grafika: M. C. Escher Mozaik Fogalmak: figurális alkotás, portré, képmező, karakter, hangulat, kollázs, montázs, képregény, fikció, karakter, gesztus, személyiségjegy, színhangulat, népviselet, parasztház, tornác,	érdekében, és a tapasztalatok közös megbeszélésével. Értelmezések (pl. festmény: Csók István : Szénagyűjtők, grafika: M. C. Escher Mozaik, emberábrázolást nem tartalmazó részlete, fotó, képregény, társak munkái) egyéni elképzelés szerinti átértelmezése (pl. más napszakban, más évszakban, más helyszínen, más szereplőkkel, más hangulati elemekkel, színátírással). – Szemléltetésre ajánlott képanyag: Marc Chagall festményei, Vankóné Dudás Juli hagyományos népi életmódot bemutató festményei. – Az élmények vizuális megjelenítése (pl. portrérajz, fotómanipuláció, kollázs) a legfontosabb jellemzők (pl. külső-belső tulajdonság, öltözet, attribútum) minél pontosabb bemutatása érdekében.
---	--

Témakör neve	Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	Óra keret 6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában; - az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez; - egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer; - pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit; - adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Egyszerű, mindennapok során használt jelek (pl. közlekedési jelek, útjelzés, piktogram, zenei kotta), kommunikációs szándékú vizuális közlések (pl. szórólap, óriásplakát, reklámanyag) felismerése, megfigyelése, azonosítása és elemzése tanári segítséggel. A környezetünkben észlelhető változások (pl. nyári zápor, olvadás) folyamatok, mozgások (pl. kerékpár, óra) vizuális megfigyelése. Valós vagy képzeletbeli utazás folyamatának, útvonalának, történéseinek képes és szöveges bemutatása. Magyar mesékben, mondákban szereplő uralkodók címereinek, zászlóinak gyűjtése és a gyűjtemény bemutatása tábló, vagy prezentáció formájában. Szemléltetésre ajánlott képanyag: tárgyképek Fogalmak: vizuális kommunikáció, befolyásolás, meggyőzés, figyelemfelkeltés, piktogram, térkép, plakát, idő, címer	A tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban. Megfigyelés alapján, értelmezés és a tapasztalatok és információk vizuális megjelenítése (pl. fotósorozat, film, rajzsorozat, folyamatábra) a változás vagy folyamat időbeliségének hangsúlyozásával, csoportmunkában is. – (pl. Ph. Fogg úr 80 napos útinaplója, egy sarkkutató forgatókönyve), különböző cél (pl. tájékoztatás, dokumentálás, szórakoztatás) hangsúlyozásával. A gyűjtemény rajzos adatainak felhasználása kifejező jellegű képalkotásban.

Témakör neve	Médiahasználat – Valós és virtuális információk	Óra keret 4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	▪ képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; ▪ valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél; ▪ a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik; ▪ az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében; ▪ az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

	▪ azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket;
--	---

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Fogyasztásra ösztönző különböző reklámanyagok (pl. szórólap, óriásplakát, reklámújság, tv reklám) elemzése. A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása. Szemléltetésre ajánlott képanyag: média, reklám, televíziós műsortípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor Fogalmak: média, reklám, televíziós műsortípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor	Elemzéssel és tanári segítséggel a vizuális megjelenés áttervezése játékos feladatokban (pl. kommunikációs hatást erősítő vagy módosító céllal). Különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján, azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló, fotósorozat). A tapasztalatok közös, reflektív megbeszélése, különös tekintettel a biztonságos médiahasználat szabályaira.

Témakör neve	Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	Óra keret 4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	▪ saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít; ▪ képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését; ▪ képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; ▪ az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében; ▪ időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, reklámfilm) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) megfigyelése. –Optikai különlegességek, lehetetlenségek (pl. „Nagyobb vagyok, mint egy fa”, „Elvesztettem a fejemet”) létrehozása egyszerű digitális technikával (pl. fotó, film). Személyes vagy közösségi témához kapcsolódó történetek (pl. problémák az osztályban, legjobb emlékeink) vizuális megjelenítése egyszerű digitális eszközökkel az üzenet egyértelmű közvetítése érdekében csoportmunkában. Történetek, mesék, népmesék megfigyelése. Szemléltetésre ajánlott képanyag: Kemény kalap és krumpliorr - film Fogalmak: nézőpont, cselekmény, főszereplő, mellékszereplő, fényhatás, megvilágítás	Érzelmek megfigyelése azonosítása a hatások közös megbeszélésével. – A tapasztalatok szóbeli megbeszélésével, csoportmunkában (pl: Lázár Ervin A hazudós egér; A fába szorult hernyó, Az igazságtevő nyúl) képregényszerű ábrázolása, időrendiség, cselekmény megjelenítésével, különböző nézőpontokból való ábrázolással, kiemeléssel.

Témakör neve	Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	Óra keret 6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	▪ elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábot, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; ▪ saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; ▪ alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz; ▪ adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; ▪ különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál; ▪ különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

	▪ gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.
--	--

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Magyar népi cserépedények megfigyelése, következtetések megfogalmazása a formai jegyek alapján a használati módra (pl. vizes korsó, lábas, fazék, miskakancsó, butella). Tárgytervezés, tárgyalkotás, vagy meglévő tárgy átalakítása (pl. öltözet kiegészítő, játék). Lakóhelyük (vagy egy meghatározott magyar tájegység) jellemző, hagyományos díszítőművészetének mintakincsét megismerése. Hulladék anyagokból új funkcióval bíró tárgyak tervezése, kivitelezése valós vagy elképzelt funkció teljesítése érdekében (pl: flakonokból és egyéb kiegészítő elemekből fantasztikus járművek tervezése, modellezése) Dramatikus játékhöz jelmezek és kellékek készítése önállóan vagy csoportmunkában. Magyar népi ünnepkör iskolai bemutatásához (pl. Betlehemezés, Csillagjárás, Kiskegyezés stb.) átéléséhez néprajzi dokumentáció (fotó, film) készítése. Szemléltetésre ajánlott képanyag: népi cserépedények Fogalmak: tárgytervezés, csomagolás, használati tárgy-dísz tárgy, vizuális ritmus, formai egyszerűsítés, népi cserépedény, hímzés minta	A megfigyelések rögzítése rajzban. A rajzok kreatív továbbalakítása szabad képalkotásban (Pl. miskakancsó megfigyelés utáni rajza alapján "miskakancsó családjának" megjelenítése). Hagyományos kézműves technikák alkalmazása (pl. nemezés, hímzés, batikolás, agyagozás). Saját készítésű agyagtárgy díszítő motívumának tervezése. A kivitelezés technikai lehetőségeinek megismerése után a formához, funkcióhoz leginkább alkalmas díszítmény kiválasztása és kivitelezése. Különböző anyagok szakszerű összeépítése (pl. ragasztás, kötözés, varrás, dróttal). Hitelességre törekvő kellékek, jelmezek készítése csoportmunkában.

Témakör neve	Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	Óra keret 6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	▪ egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza;	

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

	▪ elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábot, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; ▪ képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; ▪ különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít; ▪ alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz; ▪ adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; ▪ saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít; ▪ különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál
--	---

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek
Évszakoknak megfelelően természeti formákból való kép- és tárgyalakotás. Valós vagy képzeletbeli természetes terek (pl. barlang, tisztás, víz alatti világ) különböző épületek (pl. hagyományos parasztház, színház, uszoda, templom, fészer) csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítmény). Példák gyűjtése és elemzése tanári segítséggel eltérő érzelmi hatást kiváltó (pl. hétköznapi, ünnepélyes, titokzatos, rideg, félelmetes, vidám) épített terekről (pl. templom, iroda, park, szoba, lift, zuhanyfülke, labirintus). Adott, környezet (erdő, vízpart, park) átalakítására, új funkcióval való megtöltésre. Magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságainak megismerése Magyarország építészetének	A különböző épülettípusok legfontosabb jellemzőinek összehasonlítása és rendezése. A tapasztalatok beépítése a személyes élményeket és történeteket bemutató alkotó feladatokba. Terv, makett készítése berendezéssel egyéni vagy csoportmunkában. Makett építés változatos anyagokból

Tárnoki II. Rákóczi Ferenc Sportiskolai Általános Iskola
HELYI TANTERV Vizuális kultúra 1-4. évfolyam 2020

megismerése érdekében adott funkciójú épületek (hidak, tornyok, kastélyok stb.) képeinek gyűjtése. Szemléltetésre ajánlott képanyag: valós magyar építmények Fogalmak: építmény, épület, település, nézet: felül-, alul-, oldalnézet, alaprajz	
--	--

A magasabb évfolyamba lépés feltételei 4. évfolyam végén:

Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése. Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása. Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata. A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve. A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép). Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően. Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás. A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése. Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása.